

İnsanoğlu var oluşundan bu yana hep güzeli aramakla geçmiştir ömrü. İnsanlık güzel ve güzellik kavramını hayatı boyunca farklı şekillerde deneyimlemiştir. Kimi zaman dış görünüş, şekil, biçim gibi somut kavramlara göre, kimi zamanda duyular ve duygular gibi soyut kavramlara göre deneyimlemiştir. Somut kavramlara örnek verecek olursak “Altın Oran” kusursuz güzellik diyebiliriz. Soyut kavramlara örnek verecek olursak bir sanat eserine baktığında hissettikleri, dinlediği bir müzik eserinde duygulanması bu örneklerden bazılarıdır.

Çağlardan bu yana felsefi düşüncelerle birlikte güzellik, estetik gibi kavramlar hayatımızın her alanında yer almaya başlamıştır. Aristoteles, Kant gibi birçok filozof genelde güzellik kavramı üzerinde durmuşlardır. Bu kavramları estetik kelimesiyle harmanlayıp, araştırıp, tartışıp günümüze kadar ulaştırmışlardır.

Estetik deneyimi herkesin yaşayıp yaşayamayacağı konusuna gelince hepimiz aslında bu deneyimi yaşıyoruz. Bu deneyimleme bizim yaşam standardımıza, toplumsal yaşantımıza, aile yapımıza, eğitim durumumuza göre değişkenlik gösteren bir deneyimledir. Bu başlıklardan hareketle bu deneyimi zaman zaman bilerek, anlayarak yaşıyoruz, bazen de bilmeden farkında olmadan yaşıyoruz. Çünkü estetik ve estetik deneyimi kavramı göreceli bir kavramdır. Kişiye ve topluma göre değişiklik gösterebilirken, bazen de herkesi evrensel anlamda ortak paydada buluşturabilen bir kavramdır. Çünkü estetik kelimesi hayatımızın her alanında yer alan bir kavramdır. Yaşantımızdan, iş yaşamımıza, güzel sanatlara, mimariye, edebiyata, felsefeye ve daha birçok alanın kapsamında karşımıza çıkar. Deneyimleme konusu ise çoğu zaman bu başlıklara göre de değişkenlik gösterir. Diğer yandan bütün bunlarla hiç ilgilenmeyen birisi de yine estetik deneyimi yaşayabilir. Örneğin, evden çıkmadan önce ayna karşısında kıyafetlerimize son bir kez bakarız. Bir uyum oluşturmaya çalışırız. Estetik olarak kendimize yakıştırmaya çalışırız. Günlük hayatımızın içinde birçok yerde aslında bu deneyimi yaşarız. Hediye seçiminde, yemek servisi yaparken sunumunda, alışveriş yaparken uyumunda, iş görüşmesine giderken giyimimizde hep hayatımızın içindedir bu deneyim. Sanatsal eserleri incelerken, müzeleri gezerken, bir mimari tasarım harikası binayı gezerken bu deneyimi farklı şekillerde yaşarız. Sanatın bütün dallarında farklı şekillerde deneyimleriz. Tiyatro, müzik, resim, heykel gibi sanat eserlerini farklı şekilde deneyimleriz. Ama diğer yandan ortak paydada güzellik kavramında buluşabiliriz. İnsanoğlu doğup, büyüyüp, gelişip ölüme giden yolda ve öldüğünde de bu deneyimi yaşar. En basitinden mezarımızın bile bir estetik şekli vardır. Doğmadan önce anne karnında duyduğumuz ilk ses annemizin kalp atışıdır. Burada bile bence bir estetik deneyim vardır.

Sonuç olarak estetik deneyim; Hayatımız boyunca deneyimlediğimiz bir kavramdır. Burada önemli olan farkında olmak ve hayatımıza uygulamaktır. Düşünce yapımızdan, yaşam şeklimize, toplumsal hayatımıza bu kavramı iyi anlayıp, anlatmak zorundayız.

□ □ **SİZCE YAŞADIĞIMIZ ŞEHRİN ESTETİĞİNİ BOZAN ŞEYLER NELERDİR?**